'BWC ના 50 વર્ષ: વૈશ્વિક દક્ષિણ માટે જૈવ સુરક્ષાને મજબૂત બનાવવી' વિષય પર આંતરરાષ્ટ્રીય પરિષદ (01 - 02 ડિસેમ્બર, 2025)

01 ડિસેમ્બર, 2025

જૈવિક શસ્ત્રો સંમેલન (BWC) ના અમલમાં પ્રવેશની 50મી વર્ષગાંઠની ઉજવણી માટે વિદેશ મંત્રાલય દ્વારા 1-2 ડિસેમ્બર 2025 ના રોજ નવી દિલ્હીમાં 'BWC ના 50 વર્ષ: વૈશ્વિક દક્ષિણ માટે જૈવિક સુરક્ષાને મજબૂત બનાવવી' વિષય પર આંતરરાષ્ટ્રીય પરિષદ આજથી શરૂ કરવામાં આવી છે. ઉદ્ઘાટન સત્ર દરમિયાન વિદેશ મંત્રી ડૉ. એસ. જયશંકરે 80 થી વધુ દેશોના વૈજ્ઞાનિક નિષ્ણાતો, નીતિ નિર્માતાઓ અને રાજદ્વારીઓ અને આંતરરાષ્ટ્રીય અને પ્રાદેશિક સંગઠનોના પ્રતિનિધિઓ તેમજ ભારતીય શિક્ષણવિદો અને ઉદ્યોગોને સંબોધિત કર્યા હતા.

2. વિદેશ મંત્રીએ જૈવિક શસ્ત્રો સંમેલનના સંપૂર્ણ અને અસરકારક અમલીકરણ અને ભારતના સુસ્થાપિત અપ્રસાર રેકોર્ડ પ્રત્યે ભારતની પ્રતિબદ્ધતાની પુનઃપુષ્ટિ કરી. તેમણે સહભાગીઓને BWC ના સંદર્ભમાં વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીમાં ઝડપી વિકાસ દ્વારા ઉભા થયેલા નવા પડકારો પર ચિંતન કરવા વિનંતી કરી. તેમણે ભારતના રાષ્ટ્રીય અમલીકરણ માળખાના પ્રસ્તાવ પર પ્રકાશ પાડ્યો જેમાં ઉચ્ચ-જોખમ ધરાવતા એજન્ટોની ઓળખ, ડ્યુઅલ-યુઝ રિસર્ચની દેખરેખ, સ્થાનિક રિપોર્ટિંગ, ઘટના વ્યવસ્થાપન અને સતત તાલીમનો સમાવેશ થાય છે. તેમણે નોંધ્યું કે UNSC ઠરાવ 1540 અને વ્યૂહાત્મક વેપાર નિયંત્રણો પર ITEC હેઠળ ભારતનો વાર્ષિક નિઃશસ્ત્રીકરણ અને આંતરરાષ્ટ્રીય સુરક્ષા બાબતોનો ફેલોશિપ અને ક્ષમતા નિર્માણ કાર્યક્રમ, વૈશ્વિક અપ્રસાર સ્થાપત્યમાં અમારા યોગદાનને વધુ દર્શાવે છે.

3. DRDOના ચેરમેન અને DDR&Dના સચિવ ડૉ. સમીર વી. કામતે તેમના મુખ્ય ભાષણમાં જણાવ્યું હતું કે ભારત "બાયો-સુરક્ષિત ભારત" ની કલ્પના કરે છે - આત્મનિર્ભર ભારત અને વિઝન 2047 ના છત્ર હેઠળ એક આરોગ્ય, જૈવ-સંરક્ષણ અને જૈવ-અર્થતંત્રને એકીકૃત કરતું માળખું જે ગ્લોબલ સાઉથ સાથે ભાગીદારી દ્વારા "બાયો-સુરક્ષિત વિશ્વ" ને સાકાર કરવાના પુરોગામી તરીકે છે. તેમણે સામૂહિક સ્થિતિસ્થાપકતાને મજબૂત બનાવવા માટે ટેકનોલોજી, તાલીમ અને ક્ષમતા નિર્માણમાં સહયોગ કરવાની ભારતની ઇચ્છા શેર કરી.

4. ભારત સરકારના મુખ્ય વૈજ્ઞાનિક સલાહકાર પ્રો. અજય કુમાર સૂદે ભારત સંકલિત રાષ્ટ્રીય એક આરોગ્ય મિશનને આપેલી પ્રાથમિકતા તરફ ધ્યાન દોર્યું, જે એક સંપૂર્ણ સરકાર અને સમગ્ર સમાજનું માળખું છે જે માનવ, પશુધન, વન્યજીવન અને પર્યાવરણીય સ્વાસ્થ્યને જોડે છે, જ્યારે જૈવ સુરક્ષા, જૈવ સુરક્ષા, દેખરેખ, ક્ષમતા નિર્માણ અને સમુદાય જોડાણને એક સુસંગત રાષ્ટ્રીય પ્લેટફોર્મમાં સંકલિત કરતી ઇકોસિસ્ટમનું નિર્માણ કરે છે.

5. UN ના અંડર-સેક્રેટરી-જનરલ અને નિઃશસ્ત્રીકરણ બાબતોના ઉચ્ચ પ્રતિનિધિ, શ્રીમતી ઇઝુમી નાકામિત્સુએ એક વિડીયો સંદેશ દ્વારા, BWC ને લાંબા સમયથી સમર્થન આપવા અને પરિષદનું આયોજન કરવા બદલ ભારત સરકારનો આભાર માન્યો. તેમણે આગામી પચાસ વર્ષમાં ભવિષ્યના પડકારોનો સામનો કરવા માટે BWC ને સજ્જ કરવાની જરૂરિયાત વિશે વાત કરી.

6. આજે કૉન્ફરન્સના ઉદ્ઘાટન દરમિયાન, વિદેશ મંત્રીએ બાયો-સર્વેલન્સ, બાયોટેકનોલોજી, ડાયગ્નોસ્ટિક્સ, થેરાપ્યુટિક્સ અને રોગ દેખરેખ અને સંબંધિત ક્ષેત્રો માટે ડિજિટલ ટેકનોલોજીમાં ભારતની શક્તિઓ દર્શાવતા એક પ્રદર્શનની પણ મુલાકાત લીધી. આ પ્રદર્શન સરકારી વિભાગો/સંસ્થાઓ, જેમાં DRDE, CSIR, આરોગ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ મંત્રાલય, બાયોટેકનોલોજી વિભાગ-BIRAC, ICMR અને પશુપાલન વિભાગ અને તેમના ખાનગી ઉદ્યોગ ભાગીદારો દ્વારા વિકસાવવામાં આવેલા ઉત્પાદનો અને ઉકેલોની સફળતાની વાર્તાઓ પ્રદર્શિત કરે છે. ICMR BSL3 લેબ અને DAHD મોબાઇલ વેટરનરી યુનિટ આ પ્રદર્શનનો એક ભાગ છે જે જાહેર આરોગ્ય તૈયારીમાં ભારતની નવીનતાનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. વિશ્વભરના દેશોને મહામારીમાં સહાય માટે ભારત સરકારની વેક્સિન મૈત્રી પહેલ પણ રજૂ કરવામાં આવી રહી છે.

7. પેનલ ચર્ચાઓ વિવિધ પ્રાદેશિક સંદર્ભોમાં જૈવ સુરક્ષા માટેના પડકારો અને હાલની નીતિ અને સંસ્થાકીય માળખામાં રહેલા ખામીઓ પર વિચાર કરવામાં આવશે. તેઓ આ જટિલ બાયો સુરક્ષા અને બાયો સેફ્ટી મુદ્દાઓનો સામનો કરવા માટે "વન હેલ્થ" અભિગમના મહત્વ પર ચર્ચા કરશે. આ બેઠકમાં આંતરરાષ્ટ્રીય સહયોગને આગળ વધારવા અને વૈશ્વિક સ્તરે, ખાસ કરીને ગ્લોબલ સાઉથ સાથે, બાયો સુરક્ષા ભાગીદારીને મજબૂત બનાવવાની સંભાવનાઓ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવશે.

8. નિષ્ણાતો ડિજિટલ પ્લેટફોર્મનો ઉપયોગ કરીને કટોકટીની પરિસ્થિતિના લાઇવ સિમ્યુલેશન કવાયતમાં પણ ભાગ લેશે.

નવી દિલ્લી

01 ડિસેમ્બર, 2025